12.2 Texte/Übungen

I. "Der Fluch des Brahmanen"

1. कस्मिंश्चिन्नगरे कश्चिद् ब्राह्मणः पत्न्या सह स्वजनकस्य गृहेऽवसत्। 2. एकदा सायं ब्राह्मणस्य जननी वध्वा सह नद्यास्तीरमगच्छत्। 3. ते तत्रोपाविशतां नद्याश्च शोभामपश्यताम्। 4. तदा ब्राह्मणस्य पत्नी श्वश्रूमवदत्। 5. शिशोः प्रसवाय मम जनन्या गृहं गच्छानीति। 6. नार्यो हि शिशूञ्जनन्या गृहे जनयन्ति न तु श्वश्र्वा गृहे। 7. यदा ते गृहं पुनरागच्छतां तदा श्वश्रूर्ब्राह्मणमवदत्। 8. शिशोः प्रसवाय तव पत्नीं तस्या जनन्या गृहं नयेति। 9. किंतु पत्न्या जननी जनकश्चैतस्यां नगर्यां नावसताम्। 10. तौ कस्मिंश्चिद् ग्रामेऽवसताम्। 11. तत्र गमनाय ब्राह्मणस्यावकाशो नासीत्। 12. सदा तस्य कार्यमासीत्। 13. अनुदिनं स मन्दिरे पूजां करोति स्म।

14. जाया स्वग्रामं गच्छत्विति सोऽचिन्तयत्। 15. तस्मात् स भार्यामेककां तत्र प्रैषयत्। 16. त्वं बन्धूनां गृहं गच्छ। 17. अहमत्र तिष्ठामीति ब्राह्मणोऽवदत्। 18. भार्या सद्योऽन्वमन्यत। 19. किंतु नार्य एकका मा प्रतिष्ठन्त्विति भाषन्ते जनाः। 20. ततो भार्यया सह कश्चित् सहचरो ग्रामं गच्छत्विति ब्राह्मणो निरणयत्।

21. ब्राह्मणस्य शिष्य आसीत्। 22. ब्राह्मणस्तमाहूयदवदच्च। 23. हे शिष्य! अत्रागच्छ। 24. मम जाया ग्रामं गच्छति। 25. त्वं तया सह गच्छ। 26. एतं दण्डं पश्य। 27. त्वं दण्डस्यैकमन्तं धारय। 28. मम जाया दण्डस्यान्यमन्तं धरतु। 29. किंतु त्वं तां (Akk.) मा स्पृश। 30. सापि त्वां मा स्पृशतु। 31. अधुना युवां ग्रामं प्रतिष्ठतमिति।

32. शिष्यो भार्यया सह प्रातिष्ठत्। 33. ब्राह्मणस्य यानं नासीत्। 34. तस्मात् स शिष्यः सा च भार्या पादाभ्यामगच्छताम्। 35. मार्गे तौ नदीमागच्छताम्। 36. नद्यास्तीरे नौका नासीत्। 37. कथं नद्याः पारं गच्छाव इति शिष्योऽचिन्तयत्। 38. शिष्यो ब्राह्मणस्य भार्यामवदत्। 39. दण्डं साधु धर मया (= Instr. von अहम्) च सह नदीमवरोहेति। 40. नद्या मध्ये दण्डः

समभ्रंशत। 41. शिष्योऽचिन्तयत्। मम जायां मा स्पृशेति ब्राह्मणोऽवदत्। 42. अधुना किं करोमीति। 43. स ब्राह्मणस्य भार्यामवदत्। 44. भये पापं नास्ति। मम हस्तं धरेति। 45. तौ नदीमत्यक्राम्यतां ग्रामं चागच्छताम्।

46. पश्चाद्ब्राह्मण एतदाकर्णयत्। 47. सोऽक्रुध्यच्छिष्यं चापृच्छत्। 48. शिष्य! त्वं मम जायां कस्मादस्पृशः? 49. अपि मम वचनं नाकर्णयः? 50. त्वं नरकं गच्छेति। 51. शिष्यः प्रत्यभाषत। 52. तस्मिन् विषये मम दोषो नास्ति। 53. त्वमेव नरकं गच्छेति।

54. सहसा तयोः पुरतो यमोऽतिष्ठत्। यमोऽवदत्। 55. अत्र किं शपथः? 56. शिष्यस्य दोषो नास्ति। ब्राह्मणस्तं कस्मादशपत्? 57. एतत् पापम्। तस्माद्ब्राह्मणो नरकं गच्छतु। 58. शिष्यः गुरुं मा शपतु। एतदपि पापम्। 59. तस्माच्छिष्योऽपि नरकं गच्छत्विति।

12.2.1 Der Fluch des Brahmanen

1. kasmiṃścin nagare kaścid brāhmaṇaḥ patnyā saha svajanakasya gṛhe ’vasat |
   In (irgend)einer Stadt lebte (irgend)ein Brahmane mit seiner Ehefrau im Haus seines Vaters.

2. ekadā sāyaṃ brāhmaṇasya jananī vadhvā saha nadyās tīram agacchat |
   Eines Abends (an eines Tages Abend) ging die Mutter des Brahmanen mit der Schwiegertochter zum Flussufer.

3. te tatropāviśatāṃ nadyāś ca śobhām apaśyatām |
   Die beiden setzten sich dort hin und betrachteten die Schönheit des Flusses.

4. tadā brāhmaṇasya patnī śvaśrūm avadat |
   Da sprach die Frau des Brahmanen zu (ihrer) Schwiegermutter:

5. śiśoḥ prasavāya mama jananyā gṛhaṃ gacchānīti |
   «Für die Geburt des (meines) Kindes möchte ich ins Haus meiner Mutter gehen.

6. nāryo hi śiśūñ jananyā gṛhe janayanti na tu śvaśrvā gṛhe |
   Denn Frauen bringen ihre Kinder im Haus der (ihrer) Mutter und nicht im Haus der Schwiergermutter zur Welt.»

7. yadā te gṛhaṃ punar āgacchatāṃ tadā śvaśrūr brāhmaṇam avadat |
   Als die beiden wieder nach Hause zurückkehrten, sagte die Schwiegermutter zum Brahmanen:

8. śiśoḥ prasavāya tava patnīm tasyā jananyā gṛhaṃ nayeti |
   «Führe deine Gemahlin für die Geburt ihres Kindes ins Haus der (ihrer) Mutter.»

9. kiṃtu patnyā jananī janakaś caitasyāṃ nagaryāṃ nāvasatām |
   Aber die Eltern (Mutter und der Vater) der Ehefrau lebten nicht in dieser (derselben) Stadt.

10. tau kasmiṃścid grāme ’vasatām |
    Die beiden lebten in (irgend)einem Dorf.

11. tatra gamanāya brāhmaṇasyāvakāśo nāsīt |
    Dorthin zu gehen hatte der Brahmane aber keine Zeit.
    (Für das dorthin Gehen war des Brahmanen [aber] keine Freizeit.)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

12. sadā tasya kāryam āsīt |
Immer hatte er eine Aufgabe (war er beschäftigt).
(Immer war dessen eine Aufgabe.)

13. anudinaṃ sa mandire pūjāṃ karoti sma |
Tag für Tag verrichtete er im Tempel seine Puja.

14. jāyā svagrāmaṃ gacchatv iti so ’cintayat |
(Auch) er dachte, die (seine) Frau solle in ihr Dorf gehen.

15. tasmāt sa bhāryām ekakāṃ tatra praiṣayat |
Deshalb schickte er die (seine) Frau alleine dorthin.

16. tvaṃ bandhūnāṃ gṛhaṃ gaccha |
«Geh du ins Dorf (deiner) Verwandten.

17. aham atra tiṣṭhāmīti brāhmaṇo ’vadat |
Ich bleibe hier», sagte der Brahmane.

18. bhāryā sadyo ’nvamanyata |
Die Gattin war sofort einverstanden.

19. kiṃtu nārya ekakā mā pratiṣṭhantv iti bhāṣante janāḥ |
Jedoch sagen die Leute: «Ehefrauen sollen nicht (keinesfalls) alleine reisen.»

20. tato bhāryayā saha kaścit sahacaro grāmaṃ gacchatv iti brāhmaṇo niraṇayat |
«Dann soll (irgend)ein Gefährte zusammen mit (meiner) Frau ins (in ihr) Dorf gehen», entschied der Brahmane. («Dann soll jemand meine Frau in ihr Dorf begleiten», entschied der Brahmane.)

21. brāhmaṇasya śiṣya āsīt |
Der Brahmane hatte einen Schüler. (Des Brahmanen war ein Schüler.)

22. brāhmaṇas tam āhvayad avadac ca |
Der Brahmane rief ihn herbei und sagte (zu ihm):

23. he śiṣya | atrāgaccha |
«Schüler! Komm (mal) her.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

24. mama jāyā grāmaṃ gacchati |
Meine Frau geht in (ihr) Dorf.

25. tvaṃ tayā saha gaccha |
Geh du zusammen mit ihr (dorthin).

26. etaṃ daṇḍaṃ paśya |
Sieh (mal) diesen Stock (hier)!

27. tvam daṇḍasyaikam antaṃ dhāraya |
Halte du das eine Ende des Stockes.

28. mama jāyā daṇḍasyānyam antaṃ dharatu |
Meine Frau soll das andere Ende des Stockes halten.

29. kiṃtu tvaṃ tāṃ mā spṛśa |
Aber berühre sie nicht!

30. sāpi tvāṃ mā spṛśatu |
Auch sie darf dich nicht berühren!

31. adhunā yuvāṃ grāmaṃ pratiṣṭhatam iti |
Jetzt brecht ihr zwei zum Dorf auf!», sagte er.

32. śiṣyo bhāryayā saha prātiṣṭhat |
Der Schüler brach (also) mit der Gattin (des Brahmanen) auf.

33. brāhmaṇasya yānaṃ nāsīt |
Der Brahmane hatte (aber) kein Gefährt. (Des Brahmanen war kein Gefährt.)

34. tasmāt sa śiṣyaḥ sā ca bhāryā pādābhyām agacchatām |
Deshalb gingen der Schüler und die Frau zu Fuss.

35. mārge tau nadīm āgacchatām |
Auf dem Weg (unterwegs) gelangten die beiden zu einem Fluss.

36. nadyās tīre naukā nāsīt |
Am Ufer des Flusses (Flussufer) gab es (aber) kein Schiff.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

37. kathaṃ nadyāḥ pāraṃ gacchāva iti śiṣyo ’cintayat |
Der Schüler überlegte, wie sie ans andere Flussufer gelangen könnten.»
(... überlegte: «Wie gelangen wir ...?»)

38. śiṣyo brāhmaṇasya bhāryām avadat |
Der Schüler sagte zur Frau des Brahmanen:

39. daṇḍaṃ sādhu dhara mayā ca saha nadīm avaroheti |
«Halte den Stock gut (fest) und steig mit mir zusammen zum Fluss hinunter.»

40. nadyā madhye daṇḍaḥ samabhraṃśata |
In der Mitte des Flusses entglitt (ihnen) der Stock.

41. śiṣyo ’cintayat | mama jāyāṃ mā spṛśeti brahmaṇo ’vadat |
Der Schüler erinnerte sich, dass der Brahmane gesagt hatte, er dürfe seine Frau nicht berühren.
(Der Schüler überlegte: «Berühre meine Frau nicht», hat der Brahmane gesagt.)

42. adhunā kiṃ karomīti |
«Was mache ich jetzt?»

43. sa brāhmaṇasya bhāryām avadat |
Er sagte zur Frau des Brahmanen:

44. bhaye pāpaṃ nāsti | mama hastaṃ dhareti |
«In der Gefahr (Not) gibt es nichts Böses (keine Verfehlung). Halte meine Hand!»

45. tau nadīm atyakrāmyatāṃ grāmaṃ cāgacchatām |
Die beiden überquerten (so) den Fluss und erreichten das Dorf.

46. paścād brāhmaṇa etad ākarṇayat |
Hinterher hörte das der Brahmane.

47. so ’krudhyac chiṣyaṃ cāpṛcchat |
Er wurde zornig und und stellte (seinen) Schüler zur Rede.
(… fragte [seinen] Schüler:)

48. śiṣya | tvaṃ mama jāyāṃ kasmād aspṛśaḥ |
«Schüler! Warum hast du meine Frau berührt?

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

49. api mama vacanaṃ nākarṇayaḥ |
Hast du meine Worte nicht gehört?

50. tvaṃ narakaṃ gaccheti |
Geh zur Hölle!»

51. śiṣyaḥ pratyabhāṣata |
Der Schüler antortete:

52. tasmin viṣaye mama doṣo nāsti |
«An diesem Vorfall trifft mich keine Schuld.
(«In dieser Angelegenheit gibt es meinerseits keinen Fehler.)

53. tvam eva narakaṃ gaccheti |
Du (selber) geh zur Hölle!»

54. sahasā tayoḥ purato yamo 'tiṣṭhat | yamo 'vadat |
Plötzlich stand Yama vor den beiden und (Yama) sagte:

55. atra kiṃ śapathaḥ |
«Was flucht ihr zwei hier?

56. śiṣyasya doṣo nāsti | brāhmaṇas taṃ kasmād aśapat |
Den Schüler trifft keine Schuld. Warum hat der Brahmane ihn verflucht?
(Es ist nicht der Fehler des Schülers.)

57. etat pāpam | tasmād brāhmaṇo narakaṃ gacchatu |
Das (ist) eine Verfehlung. Dafür soll der Brahmane zur Hölle fahren.

58. śiṣyaḥ guruṃ mā śapatu | etad api pāpam |
Ein Schüler darf seinen Meister nicht (niemals) verfluchen. Auch das (ist) eine Verfehlung.

59. tasmāc chiṣyo 'pi narakaṃ gacchatv iti |
Deshalb soll auch der Schüler zur Hölle fahren.»

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

Hilfestellungen zu 12.2.1 «Der Fluch des Brahmanen»

Allgemeine Anmerkung: Im Sanskrit gibt es keine Interpunktion, nur den Daṇḍa am Satzende, also keine Frage- und Ausrufezeichen, keinen Punkt, kein Komma, kein Strich- oder Doppelpunkt. Lehmanns Texte sind in dieser Hinsicht etwas unschön, auch wenn seine Interpunktion als Hilfe gedacht ist.

1. kasmiṃścin nagare = kasmiṃścit nagare: Lokativ Sg. m. (Sandhi 45)

> **Kleiner Exkurs zum Wortauslaut im Sanskrit**
> Im Sanskrit sind nur die folgenden Buchstaben am Ende eines Wortes («Wort» meint hier alles ausser Nominalstamm und Verbwurzel) erlaubt: **alle Vokale** (ṛ, ṝ und ḷ kommen sehr selten vor) und die **Konsonanten t, n, m, ḥ** (kommen häufig vor), **k, ṭ, p und ṅ** (kommen selten vor). Der Wortauslaut «d» (wie z.B. in kasmiṃścid bei Lehmann L11.2) ist im Sanskrit also nicht erlaubt, deshalb wird d zu t bzw. in einem zweiten Schritt hier zu n.
> Diese Wortauslautregel gilt **vor** den Sandhiregeln.
> Diese Regel erklärt auch die uneinheitlichen Formen in Grammatiken und Wörterbüchern, die wir antreffen, da die einen Nachschlagewerke die Wörter in der Form aufführen, die sie vor der Anwendung der Auslautregel haben, die andern in der Form, wie sie sich nach der Anwendung der Auslautregel zeigt: -s (vor) bzw. -ḥ (nach), -d (vor) bzw. -t (nach).
> *(zusammengestellt nach Stiehl: Sanskrit-Kompendium, S. 309 und Lehmann, S. 54, 6.9*)

svajanakasya = Die Vorsilbe sva bedeutet «eigen» oder «sein»

2. vadhvā = Instrumental Sg. f. von vadhū

3. tatropāviśatām = upāviśatām: 3. Pers. Dual Imperfekt

5. jananyā gṛhaṃ (Sandhi 4)
gacchānīti: in der 1. Person drückt der Imperativ oft einen Wunsch aus (siehe L11.1.4)

6. śiśūñ jananyā gṛhe (Sandhis 52 und 4)

8. tasyā = Genitiv Sg. f. von tad
nayeti = naya iti: 2. Pers. Sg. Imperativ Par. √nī (1)

9. janakaś caitasyāṃ = janakaḥ ca etasyām (Sandhi 17)
nagaryām = Lokativ Sg. f. von nagarī (existiert neben dem uns bekannteren «nagara», n.)
etasyām = Lokativ Sg. f. von etad (diese)
nāvasatām = na avasatām: 3. Pers. Dual Imperfekt Par. √vas (1)

10. tau = Nom. Dual m. von tad
grāme 'vasatām = grāme avasatām (Sandhi 24)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

11. gamanāya = Dativ des Zweckes = «für das Gehen», «um zu gehen»
brāhmaṇasyāvakāśo = brāhmaṇasya avakāśo (Sandhi 11)
nāsīt: «haben» wird im Sanskrit mit «sein» + Genitiv ausgedrückt (siehe auch den nächsten Satz)

14. gacchatv iti = gacchatu iti (Sandhi 22)
so 'cintayat = saḥ acintayat (Sandhi 2); 3. Pers. Sg. Impf. Par.

15. sa → Lehmann, S. 32
praiṣayat = 3. Pers. Sg. Imperfekt Par. √preṣ (10) = pra + √iṣ (6), Lehmann, 9.4.3

18. anvamanyata = anu-a-manyata, 3. Pers. Sg. Imperfekt Ātm. anu + √man (4)

19. mā = Verneinung bei Verbformen im Imperativ, Lehmann, 11.1.6

20. niraṇayat = 3. Pers. Sg. Imperfekt Par. nis + √ṇī (1), n → ṇ nach r

21. śiṣya āsīt: Sandhi 3

22. brāhmaṇas tam āhvayad avadac ca (avadat ca = Sandhi 39)

27. daṇḍasyaikamantaṃ = daṇḍasya ekam antaṃ (Sandhi 17)
dhāraya = 2. Pers. Sg. Imperativ des Kausativs √dhṛ (→ Vokabeln Lehmann L12)

28. daṇḍasyānyam antaṃ = daṇḍasya anyam antaṃ (Sandhi 11)

30. sāpi = sā api (Sandhi 11)

31. yuvām = Personalpronomen 2. Pers. Dual
pratiṣṭhatam = 2. Pers. Dual Imp. Par.

34. pādābhyām = Dual

35. nadī māgacchatām: verunglückte Trennung, richtig: nadīm āgacchatām

37. gacchāva iti = 1. Pers. Dual Präs. Par. (Sandhi 3) Thomi § 20
śiṣyo 'cintayat = śiṣyaḥ acintayat (Sandhi 2)

39. nadīm avaroheti = nadīm avaroha iti

41. mā = Verneinung im Imperativsatz
spṛśeti = spṛśa iti √spṛś (6)

45. nadīm atyakrāmyatāṃ: müsste meines Erachtens «atyakrāmatāṃ» heissen. In der Wörterliste zu L12 steht das Verb atikram / atikrāmati (1 Par.).

47. 'krudhyac chiṣyaṃ = akrudhyat śiṣyaṃ (Sandhi 43)

48. kasmād aspṛśaḥ, Verbform: 2. Pers. Sg. Impf. Par. √spṛś (6)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

49. api: Mit «kim» oder «api» wird im Sanskrit eine Entscheidungsfrage (Antwort: Ja/Nein) eingeleitet, → Lehmann, S. 73, 9.7
nākarṇayaḥ = na ākarṇayaḥ √ākarṇ (10) ist ein sogenanntes denominatives Verb, ein Verb, das keine Wurzel hat, sondern von einem Nomen (hier: karṇa = Ohr) abgeleitet worden ist; denominative Verben gehören immer zur 10. Klasse. Deshalb existieren auch unterschiedliche «Formen», unter denen das Verb in einem Wörterbuch zu finden ist: bei Cappeller und bei Mylius unter ākarṇay, bei Lehmann (L11) unter ākarṇ und bei Monier-Williams unter ākarṇaya.

54. tayoḥ purato (Sandhi 8; d.h. eigentlich keiner)

56. kasmād aśapat (Sandhi 33; siehe dazu auch meinen Exkurs unter Punkt 1).

57. tasmād brāhmaṇo (Sandhi 36)

59. tasmāc chiṣyo = tasmāt śiṣyo (Sandhi 39)
gacchatv iti = gacchatu iti (Sandhi 22)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

II. "Der Vogel und der Sādhu"

1. कश्चिद् विहगो वृक्षे सीदति। 2. प्रतिदिनं स तत्र गायति। 3. स दिवसे गायति। रात्रौ न गायति। 4. रात्रौ वृक्षे निद्रायते 5. एकस्मिन् दिवसे कश्चित् साधुर्वृक्षस्याधः सीदति। 6. स दिवसे भूमौ सीदति। 7. रात्रौ भूमौ निद्रायते। 8. यदा प्रातः सूर्य उद्गच्छति तदा साधुः सूर्यस्य पूजां करोति। 9. साधुः सूर्यस्य सूक्तं पठति। 10. एकदा विहगः पृच्छति। 11. किं पठसीति? 12. साधुः प्रतिभाषते। 13. विहग! सूर्यस्य सूक्तं पठामि । सूर्यं पूजयामीति। 14. प्रतिदिनं प्रातः साधुः सूर्यस्य पूजां करोति। 15. यदा साधुः पूजां करोति तदा सूर्य उद्गच्छति। 16. तदा विहगः पृच्छति। 17. किं यदि त्वं न पूजयसि तर्हि सूर्यो नोद्गच्छतीति? 18. साधुः प्रतिभाषते। 19. सूर्य उद्गच्छति यदि गायामि न वा गायामि। 20. सूर्यो नरेभ्यो जीवनं भोजनं च यच्छति। 21. तस्मात् पूजां करोमीति। 22. तदा विहगः पृच्छति। 23. किं सूर्यो विहगेभ्योऽपि भोजनं यच्छतीति? 24. ततः साधुः प्रतिवदति। 25. हे विहग! विहगेभ्योऽपि सूर्यो भोजनं यच्छति। 26. वृक्षादवपत मम शीर्षे चोपविश। 27. आवामधुना संगायावः। 28. त्वमपि सूर्यस्य सूक्तं पठेति। 29. विहगः प्रतिभाषते सूक्तं

पठामीति । 30. ततः प्रभृति प्रतिदिनं प्रातः साधुर्विहगश्च सूर्यस्य पूजां कुरुतः॥

12.2.2. Der Vogel und der Sadhu

1. kaścid vihago vṛkṣe sīdati |
   (Irgend)ein Vogel sitzt auf einem Baum.

2. pratidinaṃ sa tatra gāyati |
   Jeden Tag singt der dort.

3. sa divase gāyati | rātrau na gāyati |
   Tagsüber singt er, nachts singt er nicht.

4. rātrau vṛkṣe nidrāyate |
   Nachts schläft er auf dem Baum.

5. ekasmin divase kaścit sādhur vṛkṣasyādhaḥ sīdati |
   Eines Tages setzt sich ein Sadhu unter den Baum.

6. sa divase bhūmau sīdati |
   Er sitzt tagsüber auf dem Erdboden.

7. rātrau bhūmau nidrāyate |
   Nachts schläft er (auch) auf dem Erdboden.

8. yadā prātaḥ sūrya udgacchati tadā sādhuḥ sūryasya pūjāṃ karoti |
   Wenn morgens die Sonne aufgeht, dann verrichtet der Sadhu seine Puja an die Sonne.

9. sādhuḥ sūryasya sūktaṃ paṭhati |
   Der Sadhu trägt eine Hymne der Sonne (zu Ehren der Sonne) vor.

10. ekadā vihagaḥ pṛcchati |
    Eines Tages fragt (ihn) der Vogel:

11. kiṃ paṭhasīti |
    «Was trägst du (da) vor?»

12. sādhuḥ pratibhāṣate |
    Der Sadhu antwortet:

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

13. vihaga | sūryasya sūktaṃ paṭhāmi | sūryaṃ pūjayāmīti |
«Vogel! Ich trage das Lied (zu Ehren) der Sonne vor. Ich bete zur Sonne.»
(«Ich rezitiere eine Hymne [zu Ehren] der Sonne. Ich bringe der Sonne ein Puja-Ritual dar.»)

14. pratidinaṃ prātaḥ sādhuḥ sūryasya pūjāṃ karoti |
Jeden Tag betet der Sadhu morgens die Sonne an.
(Jeden Tag verehrt der Sadhu (früh)morgens die Sonne mit einem Puja-Ritual.)

15. yadā sādhuḥ pūjāṃ karoti tadā sūrya udgacchati |
Wenn der Sadhu seine Puja verrichtet, dann geht die Sonne auf.

16. tadā vihagaḥ pṛcchati |
Da fragt (ihn) der Vogel:

17. kiṃ yadi tvaṃ na pūjayasi tarhi sūryo nodgacchati |
«Wenn du das Gebet nicht verrichtest, geht dann die Sonne nicht auf?»
(Geht die Sonne nur auf, wenn du deine Puja verrichtest?)

18. sādhū pratibhāṣate |
Der Sadhu antwortet:

19. sūrya udgacchati yadi gāyāmi na vā gāyāmi |
«Die Sonne geht auf, (unabhängig davon) ob ich (sie) (be)singe oder nicht.

20. sūryo narebhyo jīvanaṃ bhojanaṃ ca yacchati |
Die Sonne schenkt den Menschen Leben und Nahrung.

21. tasmāt pūjāṃ karomīti |
Deshalb bete ich zu ihr.»
(Deshalb verehre ich [sie] mit der Puja.)

22. tadā vihagaḥ pṛcchati |
Da fragt der Vogel:

23. kiṃ sūryo vihagebhyo ’pi bhojanaṃ yacchatīti |
«Ernährt die Sonne auch (uns) Vögel?»
(«Schenkt die Sonne auch [uns] Vögeln die Nahrung?»)

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

24. tataḥ sādhuḥ prativadati |
Darauf erwidert der Sadhu:

25. he vihaga | vihagebhyo ’pi sūryo bhojanaṃ yacchati |
«Mein lieber Vogel! Auch den Vögeln schenkt die Sonne die Nahrung.

26. vṛkṣād avapata mama śīrṣe copaviśa |
Flieg vom Baum herab und setz dich auf meinen Kopf!

27. āvām adhunā saṃgāyāvaḥ |
Wir singen jetzt zusammen.

28. tvam api sūryasya sūktaṃ paṭheti |
Auch du sollst das Lied der Sonne vortragen (lernen).»

29. vihagaḥ pratibhaṣate sūktaṃ paṭhamīti |
Der Vogel antwortet: «(Auch) ich trage das Lied vor.»
(...: «[Auch] ich lerne das Lied.»)

30. tataḥ prabhṛti pratidinaṃ prātaḥ sādhur vihagaś ca sūryasya pūjāṃ kurutaḥ ||
Von da an verrichten der Sadhu und der Vogel täglich morgens die Puja (zu Ehren) der Sonne.

© 2021 Peter Meyer & Ralph M. Steinmann. Alle Rechte vorbehalten.

II. "Der Vogel und der Sādhu"

1. कश्चिद् विहगो वृक्षे सीदति। 2. प्रतिदिनं स तत्र गायति। 3. स दिवसे गायति। रात्रौ न गायति। 4. रात्रौ वृक्षे निद्रायते 5. एकस्मिन् दिवसे कश्चित् साधुर्वृक्षस्याधः सीदति। 6. स दिवसे भूमौ सीदति। 7. रात्रौ भूमौ निद्रायते। 8. यदा प्रातः सूर्य उद्गच्छति तदा साधुः सूर्यस्य पूजां करोति। 9. साधुः सूर्यस्य सूक्तं पठति। 10. एकदा विहगः पृच्छति। 11. किं पठसीति? 12. साधुः प्रतिभाषते। 13. विहग! सूर्यस्य सूक्तं पठामि । सूर्यं पूजयामीति। 14. प्रतिदिनं प्रातः साधुः सूर्यस्य पूजां करोति। 15. यदा साधुः पूजां करोति तदा सूर्य उद्गच्छति। 16. तदा विहगः पृच्छति। 17. किं यदि त्वं न पूजयसि तर्हि सूर्यो नोद्गच्छतीति? 18. साधुः प्रतिभाषते। 19. सूर्य उद्गच्छति यदि गायामि न वा गायामि। 20. सूर्यो नरेभ्यो जीवनं भोजनं च यच्छति। 21. तस्मात् पूजां करोमीति। 22. तदा विहगः पृच्छति। 23. किं सूर्यो विहगेभ्योऽपि भोजनं यच्छतीति? 24. ततः साधुः प्रतिवदति। 25. हे विहग! विहगेभ्योऽपि सूर्यो भोजनं यच्छति। 26. वृक्षादवपत मम शीर्षे चोपविश। 27. आवामधुना संगायावः। 28. त्वमपि सूर्यस्य सूक्तं पठेति। 29. विहगः प्रतिभाषते सूक्तं

पठामीति । 30. ततः प्रभृति प्रतिदिनं प्रातः साधुर्विहगश्च सूर्यस्य पूजां कुरुतः॥